

TWEELING MET EIGEN KARAKTERS

SCHUURWONINGEN NEDERHORST DEN BERG

Langs de Vecht in het Noord-Hollandse dorp Nederhorst den Berg staan twee nieuwe zwarte schuurwoningen. Hoewel ze uiterlijk veel op elkaar lijken, hebben hun interieurs een compleet ander karakter. Zo is de ene woning binnen afgewerkt met Weisstanne (zil-verdennen), de andere met vuren. Strak en modern versus basic en robuust.

FOTO'S: WWW.JOHNLEWISMARSHALL.COM

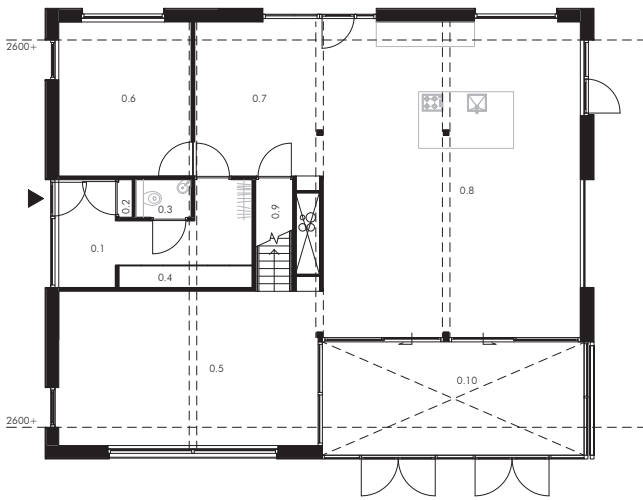
Herman Meijer en Marieke te Wierik woonden met hun kinderen al jaren in een klein monumentaal tolhuisje aan de Hinderdam langs de meanderende Vecht in Nederhorst den Berg. Toen naast hen een aantal schuren te koop kwam, besloten ze deze te kopen. Na jarenlange onderhandelingen met gemeente en provincie kregen ze toe-

stemming het terrein te saneren en bouwrijp te maken voor twee woningen.

Verskillende architecten Ze lieten verschillende architecten een ontwerp maken, maar het resultaat was nimmer naar wens. Wat ze precies wilden, was nog niet

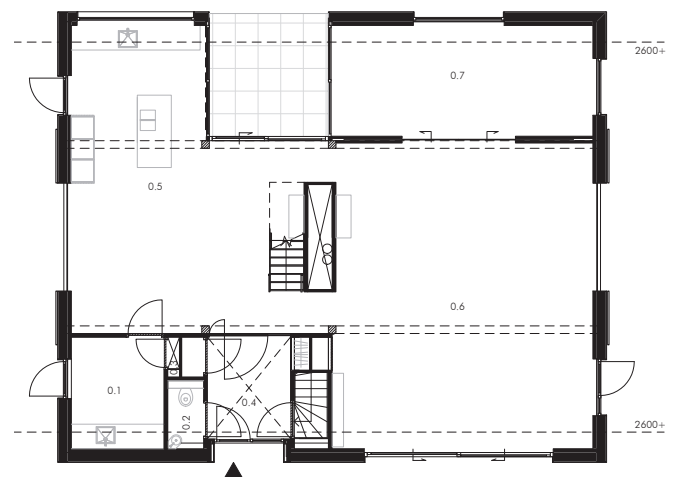

De woning van de familie Vermeulen heeft in de voorgevel een inspringend beglaasd binnenterras.

Plattegrond begane grond woning-Meijer/Te Wierik. **Legenda.**

0.1. Hal	0.5. Woonkamer	0.9. Kast
0.2. Meterkast	0.6. Muziek	0.10. Serre
0.3. Toilet	0.7. Werkrimte	
0.4. Kast	0.8. Woonkeuken	

Plattegrond begane grond woning-Vermeulen. **Legenda.**

0.1. Bijkeuken	0.4. Hal	0.7. Tv-/studiekamer
0.2. Toilet	0.5. Woonkeuken	
0.3. Meterkast	0.6. Woonkamer	

De benedenverdieping van de Vermeulens bestaat naast de hal en de bijkeuken uit vrijwel één grote ruimte. Het kruislaaghout heeft een zichtzijde van exquise Weisstanne.

geheel duidelijk, totdat ze tijdens een bezoek aan landgoed Twickel in het Twentse Delden een opmerkelijke, karakteristieke zwarte schuurwoning tegenkwamen. Ze belden aan en kwamen in contact met de bewoners en ontwerpers van het gebouw: het echtpaar Martine Schipper en Hans Douwes van schipperdouwesarchitectuur. Dit leidde tot de opdracht een gelijksoortige schuurwoning te ontwerpen voor het braakliggende terrein aan de Vecht.

Prijsvraag Schipper vertelt over deze bijzondere totstandkoming van hun eigen woning in Delden. Zij en haar man werden enkele jaren geleden als architectenbureau uitgenodigd mee te doen aan een prijsvraag voor een schuurwoning op landgoed Twickel. Deze moest de bestaande vervallen schuren naast een boerderij vervangen. Als winnaar werd het echtpaar zo enthousiast, dat ze voorstelden zelf in de schuurwoning te gaan wonen. De opdrachtgever ging akkoord. Schipper: 'Natuurlijk prachtig, maar ineens vond ik het wel ontzettend moeilijk dat ontwerp voor onszelf inhoud te geven. Er is immers geen eisen stellende opdrachtgever meer. Maar we hebben het project gedreven aangepakt. Eén voorwaarde was dat we per se kruislaaghout wilden. Klanten denken altijd dat het een sauna-effect geeft, maar dat is echt onzin. Het is een prachtig product. Als bureau doen we veel in hout. Onze focus is altijd duurzaam bouwen geweest. Daarbij streven we niet alleen naar woningen die energieneutraal zijn, maar ook een gezond binnenklimaat hebben. Daarin past hout perfect.'

Stoere woning Vanaf de straatkant links naast het bouwperceel van het gezin Meijer/Te Wierik was nog een kavel vrij. Als geïnteresseerden meldden zich Els en Theo Vermeulen. Ook hun sprak het concept van de schuurwoning meteen aan. Theo omschrijft het als een stoere woning. 'We hebben altijd al een houten zomerhuisje gehad op Loosdrecht. Verder kwam ik voor mijn werk regelmatig in Zweden, waar houtbouw veel voorkomt. Het ambachtelijke ervan spreekt me erg aan. Bij beton mis ik dat gevoel.' Ook de familie Vermeulen ging met schipperdouwesarchitectuur in zee voor een eigen schuurwoning. Inmiddels zijn beide projecten, met elk een woonoppervlakte van 250 m², gerealiseerd. Op het eerste gezicht lijken ze veel op elkaar, maar elke schuurwoning heeft haar eigen indeling.

Opvallende verschillen Uiterlijk zijn er enkele opvallende verschillen. Zo heeft de woning van de Vermeulens de voordeur aan de achterzijde, die toegang biedt tot een hal. De voorgevel wordt onderbroken door een uitsparing

met een klein binnenterras, omgeven met glazen aluminium puien. Alle buitenkozijnen zijn van aluminium. De andere woning met meranti buitenkozijnen heeft de entree aan de Vechtzijde - deze komt meteen uit in de woonkamer -, en juist aan de achterkant een uitsparing op de hoek, ingevuld met een glazen serre. Beide schuurwoningen zijn evenals die van de architecten in Delden bekleed met genagelde verticale delen WaxedWood van Foreco Dalfsen. Het is onder vacuüm en druk geïmpregneerd tegen houtaantasting. Tevens wordt in de houtporiën een wasemulsie ingebracht tegen vochtindringing. De werking van het hout blijft zo minimaal. Bij de rechterwoning is het fijnbezaagde WaxedWood van PEFC-vuren (18 x 145 mm). De andere woning heeft PEFC-grenen geveldelen (18 x 120 mm). Alle delen zijn afgewerkt met een zwarte Woodstain-coating van Drywood.

Kruislaaghout Ook de binnenzijde van iedere woning is geheel van hout. De casco's, aan de buitenkant bekleed met isolatiemateriaal en WaxedWood, bestaan uit met elkaar verbonden panelen kruislaaghout. Deze zijn gemaakt

'ALS EEN IKEA-PAKKETJE AFLEVEREN EN MONTEREN'

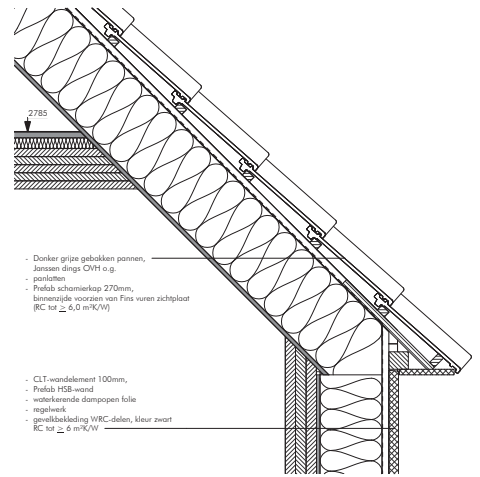

door Derix Gelijmde Houtconstructies. Johan Paul Borremann, verkoop- en projectmanager voor Nederland en België, licht toe dat kruislaaghout (Derix' productnaam hiervoor is X-LAM) vrijwel altijd is opgebouwd uit vuren lagen. Dit geldt ook voor de beide schuurwoningen. Echter, op verzoek van de familie Vermeulen is de zichtlaag om esthetische redenen van Weisstanne (zilverdennen) uit het Zwarte Woud. Dat is in tegenstelling tot vuren veel egalier en vrijwel noestvrij, maar wel bijna viermaal zo duur. De houtsoort, behandeld met een uv-bestendige lak, maakt het interieur moderner, rustiger en chiquer. Het vuren heeft juist een robuust karakter.

Daken verschillend In beide woningen bestaan alle dragende kruislaaghouten onderdelen en vloeren uit vijf lagen van elk 20 mm, totaal 100 mm. De niet-dragende esthetische elementen hebben drie van die lagen. Echter in de woning met Weisstanne is de verdiepingsvloer opgebouwd uit vijf lagen van elk 40 mm (200 mm). Deze vloer, waarin installaties zijn weggewerkt, wordt ondersteund door gelamineerde kolommen (200 x 200 mm) en liggers (200 x 400 mm) van uitsluitend Weisstanne. De gelamineerde vuren kolommen en liggers onder de verdie-

Het huis van het paar Meijer/Te Wierik toont wat industriëler. Woonkamer...

- Donker grijs gebakken pannen, Jansen dings CVH o.g.
- papiertien
- Prefab schermkap 270mm, binnenzijde voorzien van Fins vuren zichtplaat (RC tot $\geq 6,0$ m²/K/W)
- CLT-wandelement 100mm,
- Prefab HSB-wand
- watererende dampopen folie
- regelwerk
- gevelbekleding WRC-delen, kleur zwart
- RC tot ≥ 6 m²/K/W

Detail gevel-dak woning-Meijer/Te Wierik.

... en keuken. Het kruislaaghout heeft een zichtzijde van rustiek vuren.

Links woning-Vermeulen, rechts woning-Meijer/Te Wierik. Zoek de tien verschillen.

pingsvloer in de andere woning zijn respectievelijk 160 x 160 en 160 x 240 mm. Ook de daken zijn verschillend. De woning met het vuren interieur heeft een prefab scharnierkap, de andere een dak van kruislaaghout met lagen van 20-30-20-30-20 mm.

IKEA-pakketje Borreman vertelt dat meer bedrijven gelamineerd en kruislaaghout produceren, maar dat Derix is gespecialiseerd in moeilijke opdrachten met veel toegevoegde waarde, die de concurrenten meestal niet oppakken. De panelen met de toplaag van Weisstanne zijn daar een mooi voorbeeld van. 'Wij hebben grote cnc-machines en werknemers die alles in een 3D-model kunnen voorbereiden, inclusief de installatievoorzieningen. Dit biedt ons de mogelijkheden alles gedetailleerd voor te bewerken en het casco zo op te bouwen, dat er nagenoeg geen verbindingen zichtbaar zijn. Uiteindelijk kunnen we het als een soort IKEA-pakketje op de bouwplaats afleveren en monteren. En omdat we de montage en logistiek voorbereiden en zelfs elk schroefgaatje al in de fabriek aangeven, kan er zeer snel worden gebouwd. Beide schuurwoningen zijn elk in drie à vier dagen gemonteerd.'

Extra aandacht Borreman legt uit dat de kruislaaghouten panelen uit een moederpaneel van 3,50 x 17,8 m op maat worden gezaagd tot prefab onderdelen. Het aanbrennen van een toplaag Weisstanne maakte de productie van sommige panelen complexer, zegt hij. 'Normaal heb je te maken met één houtstroom. Nu lopen er twee door elkaar, van vuren en Weisstanne. Bovendien heeft de laatste minder noesten, wat een andere manier van bewerken vraagt. En omdat het een duurdere houtsoort is, behandel je die met extra aandacht. Bij bijvoorbeeld een deursparing laat je de frees op halve kracht lopen, zodat die net wat fijner haar werk doet.'

Indeling leefruimten Behalve de twee verschillende houtsoorten als binnenbekleding is ook de indeling van de leefruimten anders. Zo bestaat de benedenverdieping van de Vermeulens naast de hal en de bijkeuken uit vrijwel één grote ruimte. Hierin bevinden zich de woonkamer en keuken, gescheiden door een brede kolom met daarin on-

der andere installatiebuizen, een kast en een openhaard die aan beide kanten zichtbaar is. Zowel deze kolom, waarlangs de trap omhooggaat, als de keuken is wederom bekleed met Weisstanne. Bij de andere woning is de begane grond opgesplitst in meer leefruimten. Opvallend is dat de buizen van het ventilatiesysteem daar overal zichtbaar zijn. Verder hebben de bewoners in beide gevallen veel aandacht besteed aan energiebesparing via isolatie, HR-glas, zonnepanelen en zonneboilers. De woning van de familie Vermeulen is uiteindelijk zelfs energieneutraal opgeleverd door het drievoudige glas, HR-kozijnen, warmtepomp en luchtdichte afwerking.

Levend schilderij Schipper wijst erop dat kruislaaghout ook daaraan een aardig steentje bijdraagt. 'Door z'n massa hou je in de winter de warmte en in de zomer de koelte langer vast. Je krijgt daardoor een heel prettig binnenklimaat.' Het vele glas in alle gevels van de woningen-

BEIDE SCHUURWONINGEN ELK IN 3 À VIER DAGEN GEMONTEERD

past in het concept van energiebesparing. Maar niet alleen kan daardoor de zon het huis flink opwarmen en is er binnen veel natuurlijk licht, ook biedt dat glas de bewoners prachtige vergezichten. Aan de Vechtkant is dat een levend schilderij waarin regelmatig passerende plezierboten opdoemen. •

JOHN EKKELBOOM

CO₂-VOETAFDruk

In het project is onder andere 170,6 m³ hout (146,5 m³ kruislaagvuren, 17,6 m³ Weisstanne, 6,5 m³ grenen) toegepast. Dit betekent een CO₂-vastlegging van **107.238,5 kg**. Het compenseert de uitlaatgassen van een middenklassenauto over **732.910,5 km** of het jaarlijkse elektragebruik van **118,5 huishouden**.

Locatie: Hinderdam 19A en 19B, Nederhorst den Berg **Opdrachtgevers en gebruikers:** Families Te Wierik/Meijer en Vermeulen **Ontwerp:** schipperdouwesarchitectuur Delden (*schipperdouwes.nl*); Martine Schipper **Aannemer:** Aannemersbedrijf Schipper Wierden (failliet) **Houtconstructeur:** Constructie Adviesbureau Geuijen Dinxperlo (*cag.nu*) **Levering/montage kruislaaghout:** Derix Gelijmde Houtconstructies Niederkrüchten/Lierderholthuis (*derix.nl*) **WaxedWood-gevelbekleding:** Foreco Dalfsen (*foreco.nl*) **Bruto bouwoppervlak:** per woning 250 m² **Bouwperiode:** Juni 2015 - april 2016; oplevering: december 2015 c.q. april 2016 **Bouwkosten:** N.B.